

NORGES HØYESTERETT

Den 26. juni 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Stabel, Øie og Kallerud i

HR-2013-01381-U, (sak nr. 2013/1017), sivil sak, anke over kjennelse:

Hvaler kommune (advokat Guttorm Jakobsen)

mot

Gruppen v/grupprepresentant A (advokat Vibeke Olavesen)

avsagt slik

K J E N N E L S E:

- (1) Saken gjelder sikkerhetsstillelse ved gruppesøksmål, jf. tvisteloven § 35-6 tredje ledd.
- (2) På vegne av en rekke hytteeiere i Hvaler kommune tok A 12. desember 2012 ut stevning for Fredrikstad tingrett. Det ble reist flere krav knyttet til tilknytningsavgiften for det kommunale vann- og avløpsnett.
- (3) A begjærte søksmålet fremmet som gruppesøksmål etter tvisteloven § 35-4 og ba blant annet om at hun ble oppnevnt som grupprepresentant.
- (4) Tingretten oppfattet A slik at hun ba om at retten som vilkår for registrering fastsatte at det enkelte gruppe medlem påtok seg ansvar for sakskostnader med inntil 3 500 kroner og innbetalte dette til prosessfullmektigen. Fredrikstad tingrett kom til at 3 500 kroner åpenbart var utilstrekkelig til å dekke kostnadene og fastsatte beløpet til 11 000 kroner.
- (5) Tingrettens kjennelse 6. februar 2013 har slik slutning:

"1. Sak 12-200592TVI-FRED fremmes som gruppesøksmål etter tvisteloven § 35-6.

2. Rammen for krav som omfattes av gruppesøksmålet er gyldigheten av Hvaler kommunes vedtak av 12. desember 2012, medlemmenes krav på tilbakebetaling av tilknytningsavgift og krav om lavere årlig avgift, samt gyldigheten av § 5 sjette ledd i Hvaler kommunes forskrift av 9. februar 2005, jf. saksøkers påstand.

3. Som grupprepresentant oppnevnes A.

4. Fristen for registrering som grupped medlem er 1. mars 2013.

5. Det enkelte grupped medlem pålegges kostnadsansvar for inntil kr 11.000, og skal innbetale kr 11.000 forskuddsvis til advokat Olavesen."

(6) A anket tingrettens kjennelse til Borgarting lagmannsrett. Lagmannsretten kom til at tingretten hadde gått utenfor sin kompetanse og avsa 7. mai 2013 kjennelse med slik slutning:

"1. Tingrettens kjennelse oppheves.

2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Hvaler kommune til A 14 222,50 - fjortentusentohundreogtjueto 50/100 - innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen."

(7) *Hvaler kommune* har anket lagmannsrettens kjennelse, og har i hovedsak gjort gjeldende:

(8) Lagmannsretten tolker loven feil når den legger til grunn at tingretten ikke kan oppstille krav om innbetaling av sikkerhet. Når tingretten kan gjøre det mer, å nekte oppnevning av grupperepresentanten, må den også kunne gjøre det mindre, å oppnevne grupperepresentanten på vilkår av at det stilles tilstrekkelig sikkerhet.

(9) Kommunen har lagt ned slik påstand:

"1. Fredrikstad tingretts kjennelse av 6. februar 2013 stadfestes.

2. Hvaler kommune tilkjennes saksomkostninger for lagmannsretten med kr 12.000 og for Høyesterett med kr. 10.000 fra Gruppen v/grupperepresentant A, -----."

(10) A har gjort gjeldende at anken må nektes fremmet etter tvisteloven § 30-5. Det er ikke feil ved lagmannsrettens lovtolkning.

(11) A har lagt ned slik påstand:

"Prinsipalt:

1. Anken over Borgarting lagmannsretts sak nr. 13-059430ASK-BORG nektes fremmet.

2. Hvaler kommune v/ordfører Eivind Normann Borge, Rådhuset, Storveien 32, 1680 Skjærhalden betaler saksomkostninger til Gruppen v/grupperepresentant A, ----- for Borgarting lagmannsrett med til sammen kr. 14.222,50 inkludert rettsgebyr kr. 5.160,- og merverdiavgift kr. 1.812,50 og saksomkostninger for Høyesteretts ankeutvalg med honorar for 6 timer á kr. 1.450,- = kr. 8.700,- med tillegg av 25% merverdiavgift kr. 2.175,- = kr. 10.875,- til sammen kr. 25.097,50.

Subsidiært:

3. Anken over Borgarting lagmannsretts sak nr. 13-059430ASK-BORG forkastes.

4. Hvaler kommune v/ordfører Eivind Normann Borge, Rådhuset, Storveien 32, 1680 Skjærhalden betaler saksomkostninger til Gruppen v/grupperepresentant A, ----- Oslo for Borgarting lagmannsrett med til sammen kr. 14.222,50 inkludert rettsgebyr kr. 5.160,- og merverdiavgift kr. 1.812,50 og saksomkostninger for Høyesteretts ankeutvalg med honorar for 6 timer á kr. 1.450,- = kr. 8.700,- med tillegg av 25% merverdiavgift kr. 2.175,- = kr. 10.875,- til sammen kr. 25.097,50."

- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder "feil i rettsanvendelsen". Utvalgets kompetanse er imidlertid ved denne ankegrunnen begrenset til "den generelle rettslige forståelse av en skreven rettsregel", jf. tvisteloven § 30-6 bokstav c. Det sentrale spørsmål i saken er om lagmannsretten tolket reglene i tvisteloven kapittel 35 riktig når den kom til at tingretten gikk utenfor sin lovbestemte kompetanse ved å fastsette et høyere kostnadsansvar for medlemmene i gruppesøksmålet enn det grupperepresentanten hadde bedt om. Dette kan utvalget prøve.
- (13) Utvalget kan i det alt vesentlige slutte seg til lagmannsrettens resultat og begrunnelse.
- (14) Ved gruppesøksmål ivaretas sikkerheten for dekning av motpartens sakskostnader i utgangspunktet ved at den grupperepresentanten retten peker ut er ansvarlig for kostnadene, jf. tvisteloven § 35-12 første ledd. Det er et vilkår for å bli pekt ut som grupperepresentant at vedkommende kan "svare for gruppens mulige kostnadsansvar overfor motparten", jf. tvisteloven § 35-9 tredje ledd annet punktum.
- (15) For å bli pekt ut som grupperepresentant vil det kunne være avgjørende om retten mener vedkommende har sørget for å etablere tilstrekkelig sikkerhet for sakskostnadsansvaret. Etter tvisteloven § 35-6 tredje ledd kan dette gjøres ved at grupperepresentanten ber om at retten setter som vilkår for registrering at gruppe medlemmene skal ha ansvar for et fastsatt maksimalbeløp for kostnader, og eventuelt bestemmer at hele eller deler av beløpet skal innbetales til gruppens prosessfullmektig før registrering. Det fremgår uttrykkelig av loven at dette bare kan skje "etter begjæring fra den som reiser gruppesøksmålet, eller grupperepresentanten".
- (16) Retten kan således ikke av eget tiltak beslutte sikkerhetstillelse, se nærmere Schei m.fl., Tvisteloven, Bind II, side 1621, sitert i lagmannsrettens kjennelse. Retten kan heller ikke fastsette et høyere beløp enn foreslått. Men som det er fremhevet hos Schei m.fl. kan utilfredsstillende sikkerhet for kostnadsansvaret føre til at retten ikke oppnevner den foreslåtte grupperepresentanten.
- (17) Etter utvalgets syn er det på denne bakgrunn intet å utsette på lagmannsrettens lovtolking og anken må forkastes.
- (18) Ankemotparten har påstått seg tilkjent sakskostnader for Høyesterett med 0 875 kroner inkludert merverdiavgift. Påstanden tas til følge.

SLUTNING:

1. Anken forkastes.

2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Hvaler kommune til A 10 875 – titusenåttehundreogsyttifem – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Toril M. Øie
(sign.)

Ingse Stabel
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: